

(המשך מעמוד 11)

מטבעו, הינו פגיע. אבל כל מדינה מזיקה יחידות בכוננות, במיקרה של התקפית.

שאלה: הדוגלים בבטחוננו מציעים רק פתרון לאורך ימים?

תשובה: מלחמה לא הצליחה מעולם לפתור בעיה. היא רק מעלה בעיות חדשות. איננו מאמין שמדינות ערב יפתחו בהתקפה, כל עוד ברור להן שמדינת ישראל מהנה יחידה המסוגלת להגן על עצמה, וש-אזרחיה רואים הישג גופני להגן עליה. לכן הוכנה החברה של מדינת ישראל דמוקראטי, מניעת השתלטות בודדים, ביקורת ציבורית על המנגנון הבטחוני הם דברים הישיכים לבטחון מדינת ישראל כמו רכש או מחשבה טאקטית.

שאלה: מה השפעתם של כלי-נשק חדישים על הוירה המרחבית?

תשובה: מבחינה מספרית, נשארו מפגרים אחרי הערבים במרוץ הויון; ואם נחזר על נתון האדם, על תוכנה המתקדם של המדינה — נטה את המאזניים לצד היריב. אבל בתנאים הקיימים אינו רואה שכלי נשק חדישים — אם לא נדבר על השימוש באטום — יופעלו בעוצמה כזאת שהם יכולים לגבור על המהלכים המדיניים.

שאלה: ומה עם השימוש באטום?

תשובה: אתה מוביל אותי כאן על

קרה חלק מאוד. בנושא זה אני מוכן להשתכנע את עצמי לאורך ולרוחב. כי אני בדעה שאפילו במלחמה הצודקת ביותר אסור להשתמש בנשק זה. אילו ידעתי שמדינת ישראל מכינה נשק אטומי, הייתי קורא לאותו סוג של מאבק ומרי אזרחי שמהלך לאנגליה, למשל. יחסי אינו מותנה בידי מי נמצא הנשק האטומי. אינו רוצה לראותו אל בידי יריבים ולא בידי ידידים. אלה שקיבלו בקצת גאחה ושמה שמריות על נשק אטומי בידי ישראל, חייבים לחשוב פעם שניה ולראות מה רבה הסכנה האורבת לכל מדינה האוחזת בנשק אטומי, במיקרה של התנגשות בין הגושים. אם מדינת ישראל אינה רוצה להפיע כמטרה של כוחות גלובאליים, צריך להיות ברור שאין אצלנו במה להשתמש באטום אלא לצרכי שלום.

פרשת בר

האשה חוזרת

איש לא שם לב לאשה נמוכה-קומה כי חולצה הלבנה ובחצאית השחורה, שירדה במוציא-שבת במטוס איטליה. היא המינה בעצבות בולטת עד שחמש מזחלותיה הגיעו לדוכן ביקורת-המכס. לאחת מהן הייתה מחוברת תחת ישנה: "ישראל בר". למעלה מחודשיים אחרי מסע בעלה, חזרה רבקה בר לישראל. השמועות הראשונות, כאילו היא מעורבת בפרשה ונמלטה אחרי שקיבלה את הידיעה על לכידת בעלה, נמוגו מומן. אך נראה כי יחס העיתונות אליה ואל בעלה השאיר בה מישק מר. כאשר גיבש אלה אחד משני הכתבים הבודדים שבאו לקבלה, התרחשה: "איננו רוצה לראות אתכם בכלל. איננו רוצה לדבר איתכם. קראתי מספיק מה שכתבתם."

מחוץ לאולם המכס היכתה לה קבוצה קטנה של קרובים וידידים. הם נאלצו להכות זמן ניכר, כי המוכסים שיחררו את רבקה בר רק אחרי כל שאר באי המטוס.

התיישבות

בככלי היוק

איש נמוך קומה ורוח הסתובב באחד מימי השבוע השרביים לפני בניין תנועת המושבים בתל-אביב. הוא היסס לרגע, רצה להיכנס לבניין אך התחרט עוד לפני כן ומיחרר בצעדים מהירים ועצבניים לכיוון הימרה.

בביתו, במושב בית-יעובד, חיכו לו אותה שעה אשתו, בנו וכמה מאות תרנגולות, שחלק מהן גועה בגלל השרב וחסור גג מעל ראשיהן. יעקב פימיאנסקי (45) ידע שמתחיל לו. אולם הוא לא רצה לחזור לביתו ולמשקו ההרוס לפני הלילה. הוא לא היה מסוגל לחזות במחזה העגום. יעקב פימיאנסקי הגיע למושב לפני 19 שנה, כשביית-יעובד היה מוקף כולו ביישובים ערביים והאדמה חולקה במידה. עד מהרה הקים לו האיש החרוץ בית ומשק למיפת, החוקק את אחד ממשקי-העופות הגדולים במושב. כל חצרו הקטנה הייתה גג אחד גדול של לולים. לאחר מלחמת השיחרור נוספו לכפר שט-

רבקה בר כעת ביקורת המכס בלוד

"איננו רוצה לראות... איננו רוצה לדבר..."

שרות החלטה עצמאית. יכולת כזו נשארה רק בידי זיגמונד הרינג, איש מפא"י וראש המחלקה האקדמאית, המתנגד להעלאה ופועל מבפנים לאחר שהוחרר לתוכה.

שני האירגונים, בהם שולטים אנשי מפ"ם והליבראליים לא ויתרו. הם איימו להכריז שביתת אזהרה עוד השבוע כצעד ראשון — ושביתה ממושכת, אם לא ייעצו. תביעותיהם העיקריות: העלאת תוספת ה-10, לכל השנים, בחמישים אחוז, הגדלת תוספת הכוננות, הקמת הסתדרות אקדמאית עצמאית, בדומה להסתדרות המורים והס-תדרות פועלי הבניין.

מאבקם של האקדמאים עלול להיות קשה וממושך. מפא"י מתנגדת לתוספת, בעוד שמפ"ם נקרת בין התנגדותה להגדלת ה-10 פער בין האקדמאים ופועלים אחרים, לבין פיוס עמדת המנהגים והרופאים. היחידים שתומכים בתביעות, אם כי במסוייג, הם הליבראליים.

"אנחנו הרבה יותר קיצוניים משמיעים אנשי המפלגות ואנו מוכנים ללכת עד היסוף ועד שנשיג את המטרה", הצהיר הש"כ בוע אחד מראשי הרופאים, מתומכי השב"ת תה הנלחבים.

היתה זו ידיעה אופיינית, המאיימת לפתוח, ערב הבחירות, במאבק מיקצועי חדש.

פרשת כהן

משוגע לדבר אחד

32 חודש שתק אהרון ("אהרונצ'יק") כהן, השבוע עלה על דוכן העידים של בית המשפט המחוזי בחיפה, כעדהגנה ראשון במשפטו שלו. העילה למעצרו, באוקטובר 1958, הייתה, כי פגישותיו עם חברי משלחת הסטגיוניות ביותר בתנועה החלוצית בארץ, כהן, שגולד ברומניה, הצטרף להשומר הצעיר בגיל 16. כעבור שלוש שנים, ב-1929, עלה ארצה. הוא עלה לצמרת תנועתו, מילא שליחויות מטעמה מחוץ לארץ, אירגן גרעיני התיישבות של קרוב לחריסר מקיבוציה. אך לא בפעילות זו היה ייחודו של כהן. הוא נודע בארץ ויחוצה לה, ראש וראשונה בשל מומחיותו המדעית בשטח הערבי.

רצח אדריהוסיני. בשנת 1940, כאשר שב משליחות באירופה אחוזת להבות-המל"חמה, הוטל עליו להקים את המחלקה היעריבת של השומר הצעיר. הצעד הראשון היה אירגון קורס ללימוד ערביים, בכפר הדרוזי עוספיה. כהן התגורר בכפר, למד את שפת תושביו, מינהיגיהם ומסורותיהם. הרקע הרעיוני בו צמח הובילו בעיקריות של ברזל על הכרה, שפתרון הסכך הארץ-ישראלי — ושל המחבר בכללו — יכול לבוא רק מתוך שיתוף-פעולה עבר-יערבי נגד האימפריאליזם הבריטי. הוא היה ממיס-

המשך בעמוד 16

שים. הוא רצה במשהו פיקנטי ומעורר, דבר-מה שיהיה בו משום הצעת פיתרון ו-עניין ציבורי. לפתע צץ במוחו הרעיון. הוא נזכר בחתול בעל חשמת הזנבות. **ושאינו יודע לקרוא?** חתולו של יעקב סלומון אינו אוכל גבינה ואינו טורף עכברים. במילון הוא נזכר כאחד ממשפחת השוטים, בהם היו האצילים הבריטיים נוהגים להלקות אסירים מתמרדים או פושעים חסרי-תקנה.

יעקב סלומון לא הזכיר, חלילה, את ה-חול העתיק והאכזרי, הסתפק, תחת זאת, בהצעה סתמית וצנועה יותר: ללמד את עברייני התנועה פרק בהצלפה, להטיל עונש מלקות על עבירות-תנועה למיניהן. הרעיון, ששילבה את דמיונו של הפרק-ליט, לא נתקבל בהבנה על-ידי קהל שומרי-עיו. יעקב סלומון לא נבהל. הוא לא רצה להוראות כנרשע, אך סבר במלוא הרצינות שאיום המלקות אומנם יחסל את נגע ה-תאונות.

"מה יש?" טען השבוע, "אפילו באנגליה, בה שילבו את המלקות רק לפני 12 שנים, יש כיום אנשים מכובדים מאוד, חברי פאר-למנט ושופטים, שמציעים לבטל את איסור המלקות. אני אינני פוחד שיצחקו ממני. אני חושב שזו הדרך היחידה לגמור עם מה שקוראים באנגלית חזיר הדרקים. ה-מחשבה שהבן עלול לקרוא בעתון שאביו חפץ מלקות, תניע כל אב לנוע בהירות." להשלמת הצעתו של סלומון, חסרו רק כמה פרטים: כמה מלקות? באיזה שטח בדיוק להלקות? ומה ייעשה לנהיגים שאין להם עדיין בנים בגיל הקריאה?

אקדמאים

סוס מריאני

אם מישהו סבר שפיתרון בעיית המורים יביא לשיקט בקרב האקדמאים, הרי טעה טעות מרה. דחיק הצלחת המורים ידרבנה את הרופאים והמהנדסים להעלות מחדש את בעיותיהם המיקצועיות, שהן חמורות ומסוכנות פי כמה מאלה של המורים. בפני המנהגים והרופאים לא עמדו בעיות הפרישה שהפריעו לפיתרון שאלות המורים, שפשוט משום שלא היה להם מאין לפרוש.

באירגונייהם היה רוב דחיקא לסיעות ה-דורשות מזה שנים הטבת התנאים. אלא שמפא"י ראתה את הנולד.

כדי למנוע אפשרות החלטה עצמאית, באירגונים בהם היא בבעות, המציאה את המחלקה לעובד האקדמאי, אליה משתייכים, למעשה, רק הרופאים והמהנדסים הרכיבה את מוסדות מחלקה זו על-פי יחסי הכוחות בהסתדרות ולא באירגוני האקדמאים העצ-מאיים.

צעד זה נוע מהרופאים ומהמהנדסים אפי-

* חוק ארכימדת קובע כי גוף השקוע בנוזלים, דוחה נוזלים בכמות השווה לנפח גופו.

האקדמאים האחים משתייכים לחלק אוטונומי בהסתדרות — הסתדרות המורים המאורגנת עצמאית, דוגמת הסתדרות פועלי הבניין והסתדרות הפקידים.

חיים חדשים. ב-1957 ביקש יעקב מחעד הכפר להחליף את חלקת-אדמתו הקטנה, ש-היתה שכנה לחברי מושב עובדי-חוף, בחלקה אחרת, מרוחקת יותר ונרחבת יותר. הועד השיב בחיוב, התנה עיסקה זו במכירת הבית והחלקה הישנים לוועד, כי מחירים שייקבעו על-ידי מעריך של הועד. יעקב הסכים.

הוא החל להשקיע כספים בחלקה החדשה, כשהוא מבקש כל הזמן להיודע מה היתה הערכת המומחה, על מנת לברר את כדאיות העיסקה. אנשי הועד דחו אותו זמן-מה, הסתירו ימים מיספר את מיכתב המעריך, ורק לאחר שיעקב חתם חוזה עם קבלן לבניין ביתו החדש, נתנו לו את ההערכה שהיתה אפסית, קבעה מחיר שהגיע לפחות מרבע משחי הבית באומדן זהיר.

החוק הוא חוק. יעקב מיהר להתחרט, אך ניתקל במיכשור אותו לא יכול היה לעבור: החוק. לפי חוק האגודות השיתוף-פיות, אין איש אגודה שיתופית רשאי לפ-נות לבית-המשפט בכל עניין אזרחי שהוא, בוררות אגודות שיתופיות בלבד יכולה להכריע בענייניו.

במשך ארבע שנים עבר יעקב בוררות אחר בוררות, כשהוא סובל, תוך כריכך מהפ-סקת אספקת מזון למשקו, מהפסקת המכ"ר והלמשפחתו בצרכניה ומעיקוב תשלום כספים המגיעים לו תמורת חסותו.

פרקליטו, צבי דרונר, ניתקל בבית-המש-פט, כל פעם מחדש בחוק האגודות שהשאיר את יעקב חסרי-אונים.

בינתיים נהרס משקו של יעקב. הוא הס-פיק לפרק את הלולים הישנים, בעוד חדשים לא נתנו לו לבנות. בנו הפסיק ללמוד על מנת לעבוד ולעזור לפינסת המשפחה. יעקב שוב אינו חפץ לחיות במושב, מאחר שאינו יכול להביט על משקו הממוטט. הוא רץ מבוררות לבוררות, כשסולו ניצב המושב החוק שהחליט להרוס אותו ואינו מוכן לחתור.

"הבעיה איננה מי צודק ומי אינו צודק", נאנה יעקב ביאוש, "הבעיה היא שבגלל איסור הפניה לבית-המשפט אין למי לפנות על מנת לברר מי צודק ומי אינו צודק."

דעות

חחול הדרכים

רוב הגילויים הגדולים באמת באים ל-עולם דרך מיקרה. כך הביא תפוח שנפל לתגליתו הגאונת של ניוטון בדבר כוח הכובד, ורחצה מיקרית של ארכימדס ב-אמבט — ללידתו של חוק ארכימדס הידוע. בישראל הביא המיקרה העיוור לתגליתו הגאונת של עורך-דין יעקב סלומון כיצד אפשר לפתור אחת ולתמיד את מכת תאו-נות הדרכים בארץ.

הדבר אירע לפני שבועות מספר. סלומון מיהר במכונית לכנס נהגים מסרים, שעמד להיערך אותו יום בקולנוע פאר בחיפה. כיושב ראש אגודת הזהירות המקומית, כי-סקן ציבורי ותיק וכעורך-דין בעל מוני-טין שהגן בזמנו על איסקה שומי ורופסטר סיטה, נלחם תמיד להמשך קיום עונש ה-מחת בישראל, לא הסתפק יעקב סלומון בנאום שיגרתיו גוסח: "המחת קוצר בכבי-